

Η

ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ (Α.Ε.Π.Π.)

1ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της στις 8 Μαρτίου 2018 με την εξής σύνθεση: Ειρήνη Αποκάρδου Πρόεδρος, Χρυσάνθη Ζαράρη-Εισηγήτρια και Ευαγγελία Μιχολίτση, Μέλη.

Για να εξετάσει την από 29.01.2018 Προδικαστική Προσφυγή με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης ΑΕΠΠ 81/31.01.2018, Ειδ. Αριθ. Κατ. 1/15/31.01.2018 του προσφεύγοντος με την επωνυμία «.....» που εδρεύει στο ....., επί της οδού .....

Κατά του Δήμου Τροιζηνίας-Μεθάνων.

Με την Προδικαστική Προσφυγή ο αιτών επιδιώκει την ακύρωση της με αρ. 7/18.01.2018 (ΑΔΑ: 7ΙΝΑΩΗΛ-ΙΚΧ) Απόφασης της Οικονομικής Επιτροπής του Δήμου Τροιζηνίας-Μεθάνων (εφεξής αναθέτουσα αρχή) τόσο κατά το μέρος που απέρριψε την προσφορά του όσο και κατά το μέρος που αποδέχθηκε την προσφορά έτερου προσφέροντος οικονομικού φορέα, στο πλαίσιο διενέργειας του Ηλεκτρονικού Ανοικτού Διεθνούς Διαγωνισμού για την «ΑΠΟΚΟΜΙΔΗ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΡΟΙΖΗΝΙΑΣ-ΜΕΘΑΝΩΝ» (αριθμ. πρωτ. Διακ. 7066/2017, CPV: 90511000-2 Υπηρεσίες αποκομιδής απορριμμάτων και 9091000-9 Υπηρεσίες καθαρισμού), συνολικού προϋπολογισμού 275.600 ευρώ, άνευ ΦΠΑ.

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε την Εισηγήτρια Χρυσάνθη Γ. Ζαράρη

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά τον Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της υπό εξέταση προσφυγής έχει καταβληθεί e-παράβολο, σύμφωνα με τα άρθρα 363 του Ν.4412/2016 και 5 του ΠΔ 39/2017, ύψους 1.378 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό 187744689958 0327 0011, ισόποσο αποδεικτικό ηλεκτρονικής πληρωμής της

Αριθμός απόφασης: 155/2018

ALPHA BANK της 26.01.2017, εκτύπωση από τη σελίδα της ΓΓΠΣ όπου αναγράφεται ότι το ως άνω παράβολο υπό τον αντίστοιχο κωδικό φέρει την ένδειξη «δεσμευμένο» και την από 26.01.2018 βεβαίωση της αρμόδιας υπαλλήλου της ΑΕΠΠ περί ελέγχου και δέσμευσης από την Υπηρεσία του ως άνω παραβόλου).

2.Επειδή με την με αρ. 7066/2017 Διακήρυξη η αναθέτουσα αρχή προκήρυξε Ηλεκτρονικό Ανοικτό Δημόσιο Διαγωνισμό για την «ΑΠΟΚΟΜΙΔΗ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΡΟΙΖΗΝΙΑΣ-ΜΕΘΑΝΩΝ» (αριθμ. πρωτ. Διακ. 7066/2017, CPV: 90511000-2 Υπηρεσίες αποκομιδής απορριμμάτων και 9091000-9 Υπηρεσίες καθαρισμού), συνολικού προϋπολογισμού 275.600 ευρώ άνευ ΦΠΑ, με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, βάσει τιμής.

3. Επειδή η ως άνω προκήρυξη δημοσιεύθηκε στο Συμπλήρωμα Προγραμματισμού της Επίσημης Εφημερίδας της ΕΕ στις 15.11.2017 (2017/S 221-460444), αναρτήθηκε στο ΚΗΜΔΗΣ και στις 20.11.2017 στο ΕΣΗΔΗΣ όπου έλαβε τον αριθμό συστήματος 50144.

4. Επειδή στις 24.01.2018, η αναθέτουσα αρχή ανάρτησε και ενημέρωσε τους υποψηφίους -μέσω του διαδικτυακού τόπου του Διαγωνισμού- για την έκδοση της με αρ. 7/2018 Απόφασης της Οικονομικής Επιτροπής του Δήμου Τροιζηνίας-Μεθάνων σχετική με την «Έγκριση του 1ου πρακτικού διαγωνισμού» με την οποία απορρίφθηκε η προσφορά του προσφεύγοντος από τη συνέχιση της οικείας διαγωνιστικής διαδικασίας.

5. Επειδή ο προσφεύγων κατέθεσε στις 29.01.2018 στον διαδικτυακό τόπο διαγωνισμού την υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή νομίμως υπογραμμένη, έχοντας κάνει χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του π.δ/τος 39/2017 την οποία κοινοποίησε στην ΑΕΠΠ με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου αυθημερόν.

6. Επειδή, ο επίδικος διαγωνισμός, ως εκ του αντικειμένου του, της προϋπολογισθείσας δαπάνης και του χρόνου εκκίνησης της διαδικασίας ανάθεσης, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου IV του Ν. 4412/2016.

7. Επειδή η Αναθέτουσα Αρχή, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 9 του π.δ 39/2017 κοινοποίησε, στις 30.01.2018 την υπό

Αριθμός απόφασης: 155/2018

εξέταση προδικαστική προσφυγή σε κάθε ενδιαφερόμενο τρίτο ο οποίος μπορεί να θίγεται από την αποδοχή της προσφυγής.

8. Επειδή η αναθέτουσα αρχή απέστειλε στην ΑΕΠΠ με το με αρ. πρωτ. 550 (ΕΞ) /02.02.2018 έγγραφο της, τις Απόψεις της, επί της υπό εξέταση προδικαστικής προσφυγής.

9. Επειδή η ιδιότητα του προσφεύγοντος, ως συμμετέχοντος στη διαδικασία ανάθεσης, ο οποίος αποκλείσθηκε από τη συνέχιση της διαγωνιστικής διαδικασίας, θεμελιώνει το έννομο συμφέρον του για την άσκηση της υπό εξέταση προδικαστικής προσφυγής. Ωστόσο, σχετικά με το αίτημα του περί αποκλεισμού του έτερου συμμετέχοντα από τη συνέχιση της διαδικασίας ανάθεσης, όπως παγίως έχει κριθεί από τη νομολογία, διαγωνιζόμενος ο οποίος νομίμως αποκλείεται από διαγωνισμό δεν έχει έννομο συμφέρον να αμφισβητήσει τη νομιμότητα της συμμετοχής άλλου διαγωνιζόμενου, καθόσον με τον αποκλεισμό του καθίσταται, ως προς το διαγωνισμό αυτό, τρίτος (βλ. Ε.Α. ΣτΕ 301/2011, 748/2010, 1317/2009, ΣτΕ 2817/2008, 1450/2007 και 666/2006). Κατ' εξαίρεση, όμως, και προς διασφάλιση της αρχής του ενιαίου μέτρου κρίσης, η οποία αποτελεί ειδικότερη έκφανση των αρχών της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων και της διαφάνειας που διέπουν το σύνολο του κοινοτικού δικαίου των δημοσίων συμβάσεων, με έννομο συμφέρον προβάλλει ισχυρισμούς αναφερόμενους αποκλειστικώς στην αποδοχή της συμμετοχής άλλου διαγωνιζόμενου, παρά τη συνδρομή λόγου αποκλεισμού ίδιου με εκείνον που απετέλεσε την αιτιολογία αποκλεισμού του (πρβλ. Ε.Α. ΣτΕ 174/2016, 44/2014, 106/2013, 380/2012, 671/2011, 1156, 329/2010, 246/2009 κ.α. αλλά και Φ. Αρναούτογλου «*Η αίτηση ασφαλιστικών μέτρων του ν. 3886/2010*», Νομική Βιβλιοθήκη, 2^η έκδοση, παρ. 141-142, σελ.100). Επομένως, υπό την επιφύλαξη των ανωτέρω, παραδεκτώς φέρεται προς εξέταση η εν λόγω προδικαστική προσφυγή ενώπιον του 1ου Κλιμακίου της ΑΕΠΠ.

10.Επειδή με το Πρακτικό 1ου Σταδίου της αρμόδιας επιτροπής διενέργειας διαγωνισμού που εγκρίθηκε με την επίμαχη απόφαση της αναθέτουσας αρχής, απορρίφθηκε η προσφορά του προσφεύγοντος, διότι από τον έλεγχο του υποβληθέντος φακέλου διαπιστώθηκε ότι: «δεν προσκομίζει επί ποινή αποκλεισμού Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης

Αριθμός απόφασης: 155/2018

(Ε.Ε.Ε.Σ.), όπως προβλέπεται στην παρ. 1 και 3 του άρθρου 79 του ν. 4412/2016 και όπως προβλέπεται από την παρ. 2.4.3.1 που αφορά τα στοιχεία και τα δικαιολογητικά για την συμμετοχή των προσφερομένων στη διαγωνιστική διαδικασία (παρ. 2.4.3. Περιεχόμενα Φακέλου «Δικαιολογητικά συμμετοχής – Τεχνική Προσφορά») και από την παρ. 2.4.6. «Λόγοι Απόρριψης Προσφορών» και αντί αυτού το Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (Τ.Ε.Υ.Δ.) και έτσι αυτόματα δεν προκρίνεται στο στάδιο της Αποσφράγισης των Οικονομικών Προσφορών». Παράλληλα, με την εν λόγω απόφαση προκρίθηκε στο επόμενο στάδιο αξιολόγησης η προσφορά του έτερου συμμετέχοντος με την επωνυμία .....

11. Επειδή ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι δεν είναι νόμιμος ο αποκλεισμός του από τη συνέχιση της διαγωνιστικής διαδικασίας αλλά και ότι μη νομίμως έγινε αποδεκτή η προσφορά του έτερου συμμετέχοντα. Ειδικότερα, α) ως προς την απόρριψη της προσφοράς του ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι : «Ναι μεν το άρθρο 2.4.3.1 της διακήρυξης, αναφέρεται στο Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (Ε.Ε.Ε.Σ), πλην όμως η αξίωση υποβολής του ερείδεται στην αναγκαιότητα Προκαταρκτικής απόδειξης κατά την υποβολή προσφορών εκ μέρους των υποψηφίων, της πλήρωσης συγκεκριμένων κριτηρίων. Όπως δε προβλέπει και το άρθρο 2.2.9.1 της διακήρυξης, οι διαγωνιζόμενοι προσκομίζουν κατά την υποβολή της προσφοράς τους, ως δικαιολογητικά συμμετοχής, το προβλεπόμενο από το άρθρο 79 παρ. 1 και 3 του ν. 4412/2016 Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), το οποίο αποτελεί ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986. Το ΕΕΕΣ καταρτίζεται βάσει του τυποποιημένου εντύπου του παραρτήματος 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/7 και συμπληρώνεται από τους προσφέροντες οικονομικούς φορείς σύμφωνα με ης οδηγίες του Παραρτήματος Ι.». Εις τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/7 δεν προβλέπεται ούτε «Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ)» ούτε «Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (Τ.Ε.Υ.Δ)». Προβλέπεται μόνο «Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Προμήθειας (ΕΕΕΠ)». Η διαφοροποίηση ανάμεσα σε Ε.Ε.Ε.Σ και Τ.Ε.Υ.Δ είναι διαφοροποίηση που συναντάται μόνο στο εσωτερικό δίκαιο, αναλόγως του ποσού του διαγωνισμού. Αν είναι άνω των ορίων (άνω των

Αριθμός απόφασης: 155/2018

60.000 Ευρώ) ονομάζεται Ε.Ε.Ε.Σ. Εάν είναι κάτω των ορίων (κάτω των 60.000 Ευρώ), ονομάζεται Τ.Ε.Υ.Δ. Όμως το περιεχόμενο είναι το ίδιο.

Όπως μάλιστα αναγράφει και το άρθρο 79 του Ν.4412/2016, αφ ενός μεν στην παράγραφο 1 αναφέρεται στο Ε.Ε.Ε.Σ το οποίο το χαρακτηρίζει ως «ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση» με τις συνέπειες του Ν. 1599/1986 ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές κλπ, σαφώς προσδιορίζει ότι χρησιμοποιείται στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων άνω των ορίων, αφ ετέρου δε στην παράγραφο 4, σαφώς προβλέπεται ότι «Για τις συμβάσεις κάτω των ορίων, η Αρχή, σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 53, μπορεί να εκδίδει αντίστοιχο τυποποιημένο έντυπο υπεύθυνης δήλωσής». Συνάγεται λοιπόν σαφώς από την διατύπωση της εσωτερικής Νομοθεσίας (Ν. 4412/2016) ότι το περιεχόμενο του ΕΕΕΣ και του ΤΕΥΔ είναι το ίδιο, όπως άλλωστε προβλέπεται και από τον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/7 .

Επειδή εν τοις πράγμασι τα έντυπα που υπέχουν θέση υπευθύνων δηλώσεων και χρησιμεύουν προς προκαταρκτική απόδειξη ως προς δεδομένα και ιδιότητες των υποψηφίων αναδοχών και προσκομίσθηκαν και από την επιχείρηση «.....» και από την επιχείρηση «.....», κατά το ερωτηματολόγιο που ετίθετο σε αυτά και απαντούνταν, το περιεχόμενό τους παρείχε στην αναθέτουσα αρχή τις πληροφορίες οι οποίες απαιτούνταν και οι οποίες άλλωστε είναι στερεότυπες κατά το ερωτηματολόγιο. Αντί δε του ορθού τίτλου ως Ε.Ε.Ε.Σ (λόγω του ότι η δημοπρατούμενη σύμβαση είναι άνω των ορίων) εκ παραδρομής το συμπλήρωσα ως Τ.Ε.Υ.Δ.

Σημασία έχει ότι παρείχα όλες τις απαραίτητες και απαιτούμενες πληροφορίες που ζητούσε η αναθέτουσα αρχή, απαντώντας στο ίδιο ακριβώς ερωτηματολόγιο που απήντησε και η συνυποψήφια ατομική επιχείρηση.

Εν κατακλείδι ο αποκλεισμός μου εχώρησε όχι επειδή δεν εδήλωσα στην αναθέτουσα αρχή τις απαιτούμενες πληροφορίες που όφειλα προκαταρκτικά να παράσχω, αλλά επειδή εκ παραδρομής, το ούτως ή άλλως τυποποιημένο έντυπο για την παροχή πληροφοριών, το αποτύπωσα ως ΤΕΥΔ και όχι ως ΕΕΕΣ, με καμία διαφορά ως προς τις απαιτήσεις της προκαταρκτικής απόδειξης».

β) ως προς την μη αποβολή από τη διαγωνιστική διαδικασία της ατομικής

επιχείρησης «.....»: η πρώτη επικαλούμενη από τον προσφεύγοντα πλημμέλεια αφορά σε παραλείψεις στην εγγυητική επιστολή συμμετοχής την οποία υπέβαλε ο ανωτέρω οικονομικός φορέας στο διαγωνισμό η οποία εκδόθηκε από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων. Η δεύτερη πλημμέλεια αφορά στη συμπλήρωση του ΕΕΕΣ ως προς το πεδίο που αφορά στην εγγραφή των προσφερόντων σε επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων *σε συνδυασμό με το ερώτημα εάν «Η εγγραφή ή η πιστοποίηση καλύπτει όλα τα απαιτούμενα κριτήρια επιλογής»* όπου ο εν λόγω οικονομικός φορέας απάντησε ΌΧΙ και επομένως, όπως ισχυρίζεται ο προσφεύγων, όφειλε να έχει απορριφθεί η προσφορά του. Η τρίτη επικαλούμενη πλημμέλεια αφορά στην απουσία απόδειξης της μη συνδρομής των λόγων αποκλεισμού στο πρόσωπο του εν λόγω οικονομικού φορέα όπως η απόδειξη καταλληλότητας για την άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας. Επικαλείται, ειδικότερα, πλημμέλειες της προσφοράς του λόγω μη υποβολής στο στάδιο κατάθεσης των προσφορών (*υποβολή των δικαιολογητικών συμμετοχής*) εγγράφων απόδειξης της τεχνικής του ικανότητας και τέλος την μη υποβολή πιστοποιητικών ποιότητας εκ μέρους του εν λόγω προσφέροντος.

12. Επειδή η αναθέτουσα αρχή, με τις απόψεις της αναφέρει α) Ως προς την απόρριψη της προσφοράς του προσφεύγοντος ότι:

«Στο α. 79 παρ. 1 του Ν. 4412/2016 ορίζεται ότι: «Κατά την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής ή κατά την υποβολή προσφορών στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων άνω των ορίων, οι αναθέτουσες αρχές δέχονται το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΣ), το οποίο αποτελείται από ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986 (Α75)».

Ακολούθως στο α. 79 παρ. 4 του ιδίου Νόμου ορίζεται ότι: «Για τις συμβάσεις κάτω των ορίων, η Αρχή, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 53, μπορεί να εκδίδει αντίστοιχο τυποποιημένο έντυπο υπεύθυνης δήλωσης».

Λαμβανομένου υπόψη ότι το ποσό του εν λόγω διαγωνισμού είναι άνω των ορίων (ήτοι άνω των 209.000 €, όπως αυτό ορίζεται στο α. 5 παρ. γ του Ν. 4412/2016), τόσο σύμφωνα με το α. 79 παρ.1 του Ν. 4412/2016, όσο και με το α. 2.4.3.1. της διακήρυξης, οι συμμετέχοντες όφειλαν να προσκομίσουν συμπληρωμένο το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (Ε.Ε.Ε.Σ.).

Ο προσφεύγων και συμμετέχων στο διαγωνισμό ..... όμως, μη

Αριθμός απόφασης: 155/2018

λαμβάνοντας υπόψη τα οριζόμενα στο Νόμο και τη διακήρυξη δεν προσκόμισε το ορθό έντυπο (Ε.Ε.Ε.Σ.) αλλά αντ' αυτού το Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (Τ.Ε.Υ.Δ) που προβλέπεται στο α. 79 παρ. 4 του Ν. 4412/2016 και απαιτείται μόνο για τη σύναψη συμβάσεων κάτω των ορίων (ήτοι κάτω των 209.000 €). Ως εκ τούτου και καθώς ο Νόμος προβαίνει σε διάκριση των εντύπων, βάσει του ποσού, ορθά έπραξε η επιτροπή και προέβη στον αποκλεισμό του

Β) ως προς την απόρριψη της προσφοράς του έτερου συμμετέχοντος του οποίου η προσφορά κρίθηκε ως αποδεκτή

- Ως προς τον ισχυρισμό του προσφεύγοντος που αφορά στις παραλείψεις της εγγυητικής επιστολής συμμετοχής του συμμετέχοντος .....

Η επιχείρηση «.....» προσκόμισε το υπ' αριθμ. 123622 «ΓΡΑΜΜΑΤΙΟ ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗΣ» του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων, το οποίο στο α. 2.4.3.1. της διακήρυξης περιλαμβάνεται στα απαραίτητα δικαιολογητικά για τη συμμετοχή των προσφερόντων στη διαγωνιστική διαδικασία.

Στο α. 72 παρ. 3,4,5 του Ν. 4412/2016 προβλέπεται με ποιο τρόπο εκδίδεται μία εγγυητική επιστολή για συμμετοχή σε διαγωνισμό, καθώς και τα στοιχεία που πρέπει κατ' ελάχιστον να περιλαμβάνει.

Ελέγχοντας επομένως η επιτροπή αξιολόγησης προσφορών του Δήμου μας την εγγυητική επιστολή του συμμετέχοντος ....., διαπίστωσε ότι νομίμως αυτή έχει εκδοθεί από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων στις 18-12-2017 και φέρει όλα τα απαιτούμενα στοιχεία που προβλέπονται στο Νόμο και ως εκ τούτου ορθώς την αποδέχθηκε.

-Ως προς τον ισχυρισμό του προσφεύγοντος που εντοπίζεται σε πλημμέλεια του υποβληθέντος Ε.Ε.Ε.Π εκ μέρους της επιχείρησης ..... Όπως αναφέραμε ανωτέρω στο α. 79 παρ. 1 του Ν. 4412/2016 ορίζεται ότι:

«Κατά την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής ή κατά την υποβολή προσφορών στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων άνω των ορίων, οι αναθέτουσες αρχές δέχονται το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΣ), το οποίο αποτελείται από ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986 (Α'75)».

Επομένως ορθώς ο συμμετέχων ..... προσκόμισε συμπληρωμένο το

Αριθμός απόφασης: 155/2018

έντυπο Ε.Ε.Ε.Σ. Πλην όμως στη σελ. 4 και στο ερώτημα δ) «Η εγγραφή ή η πιστοποίηση καλύπτει όλα τα απαιτούμενα κριτήρια επιλογής», ο συμμετέχων εσφαλμένως απήντησε «όχι», ενδεχομένως εκ παραδρομής, όμως καθώς από την απάντηση αυτή συνάγεται ότι ο συμμετέχων δεν έχει τα απαιτούμενα κριτήρια επιλογής, πρέπει να αποβληθεί από το διαγωνισμό.

-Ως προς τον ισχυρισμό για την μη προσκόμιση δικαιολογητικών

Στο α. 2.4.3 της διακήρυξης με τίτλο 'Περιεχόμενα Φακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής - Τεχνική Προσφορά» (το οποίο παραπέμπει στο α. 93 περ. α του Ν. 4412/2016) αναφέρονται τα στοιχεία και δικαιολογητικά που πρέπει να προσκομισθούν από τους συμμετέχοντες. Οι προσφέροντες συμπληρώνουν το έντυπο Ε.Ε.Ε.Σ, το οποίο αποτελεί ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση. Από αυτό και μόνο θα διαπιστώσει η επιτροπή αξιολόγησης προσφορών εάν οι συμμετέχοντες πληρούν τις προϋποθέσεις που ορίζει τόσο ο Νόμος, όσο και η διακήρυξη. Μετά την αξιολόγηση των προσφορών και εφόσον τους έχει προκρίνει στο επόμενο στάδιο, η αναθέτουσα αρχή αποστέλλει σχετική ηλεκτρονική πρόσκληση μέσω του συστήματος στον προσφέροντα, και τον καλεί να υποβάλει εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής ειδοποίησης σε αυτόν, τα πρωτότυπα ή αντίγραφα που εκδίδονται, όλων των δικαιολογητικών που απαιτούνται (α. 103 του Ν. 4412/2016). Επομένως ορθώς έπραξε ο συμμετέχων ..... και δεν προσκόμισε στο στάδιο αυτό όλα τα δικαιολογητικά» [...].

13. Επειδή με την με αρ. 15/2018 Απόφαση της αναθέτουσας αρχής, κατόπιν σχετικού αιτήματος του προσφεύγοντος το οποίο σώρευσε στην υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή, η αναθέτουσα αρχή ανέστειλε αυτοβούλως τη διαδικασία του διαγωνισμού και συγκεκριμένα του ανοίγματος των Οικονομικών Προσφορών έως ότου ολοκληρωθεί η διαδικασία εξέτασης της προσφυγής από την Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών. Επομένως, δεν συνέτρεχε λόγος έκδοσης απόφασης προσωρινής προστασίας εκ μέρους της Αρχής.

14. Επειδή στο άρθρο 346 του Ν. 4412/2016 ορίζεται ότι «Κάθε ενδιαφερόμενος, ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί σύμβαση των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 1 του άρθρου 1 και έχει υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη της

Αριθμός απόφασης: 155/2018

αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της ευρωπαϊκής ή εσωτερικής νομοθεσίας, έχει δικαίωμα να προσφύγει στην Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ), σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 360 και να ζητήσει προσωρινή προστασία, σύμφωνα με το άρθρο 366, ακύρωση παράνομης πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής, σύμφωνα με το άρθρο 367 ή ακύρωση σύμβασης η οποία έχει συναφθεί παράνομα, σύμφωνα με το άρθρο 368».

15. Επειδή σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 360 του Ν.4412/2016 και την παρ. 1 του άρθρου 3 του ΠΔ 39/2017 προβλέπεται ότι: «1. Κάθε ενδιαφερόμενος ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί συγκεκριμένη σύμβαση του νόμου αυτού και έχει ή είχε υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της εσωτερικής νομοθεσίας, υποχρεούται, πριν από την υποβολή των προβλεπόμενων στον Τίτλο 3 ένδικων βοηθημάτων, να ασκήσει προδικαστική προσφυγή ενώπιον της ΑΕΠΠ κατά της σχετικής πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής».

16.Επειδή σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 367 «Διαδικασία λήψης απόφασης συνέπειες αποφάσεων ΑΕΕΠ» του ν. 4412/2016, ορίζεται ότι «1. Η ΑΕΠΠ αποφαινεται αιτιολογημένα επί της βασιμότητας των προβαλλόμενων πραγματικών και νομικών ισχυρισμών της προσφυγής και των ισχυρισμών της αναθέτουσας αρχής και, σε περίπτωση παρέμβασης, των ισχυρισμών του παρεμβαίνοντος και δέχεται (εν όλω ή εν μέρει) ή απορρίπτει την προσφυγή με απόφασή της, η οποία εκδίδεται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία είκοσι (20) ημερών από την ημέρα εξέτασης της προσφυγής».

17.Επειδή στο άρθρο 18 «Αρχές εφαρμοζόμενες στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων» του ν. 4412/2016 (άρθρο 18 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ), ορίζεται ότι «1. Οι αναθέτουσες αρχές αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, της προστασίας των δικαιωμάτων

Αριθμός απόφασης: 155/2018

των ιδιωτών, της ελευθερίας του ανταγωνισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης. [...].

18. Επειδή με τον εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 2016/7 της Επιτροπής της 5ης Ιανουαρίου 2016 καθιερώθηκε το τυποποιημένο έντυπο για το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Προμήθειας, στο άρθρο πρώτο του οποίου ορίζεται ότι «Από τη στιγμή που τα εθνικά μέτρα εφαρμογής της οδηγίας 2014/24/ΕΕ αρχίσουν να ισχύουν, και το αργότερο από τις 18 Απριλίου 2016, το τυποποιημένο έντυπο που παρατίθεται στο παράρτημα 2 του παρόντος κανονισμού θα χρησιμοποιείται για τους σκοπούς της κατάρτισης του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Προμήθειας, που αναφέρεται στο άρθρο 59 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ. Οδηγίες για τη χρήση του παρατίθενται στο παράρτημα 1 του παρόντος κανονισμού». Περαιτέρω στο Παράρτημα 1 αυτού ορίζεται μεταξύ άλλων ότι «Το ΕΕΕΠ είναι υπεύθυνη δήλωση από τους οικονομικούς φορείς, ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη. Όπως προβλέπεται στο άρθρο 59 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ, πρόκειται για μια τυπική δήλωση του οικονομικού φορέα ότι δεν βρίσκεται σε μια από τις καταστάσεις λόγω της οποίας οι οικονομικοί φορείς αποκλείονται ή μπορούν να αποκλεισθούν, ότι πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής και ότι, κατά περίπτωση, τηρεί τους αντικειμενικούς κανόνες και τα κριτήρια που έχουν καθοριστεί για τον περιορισμό του αριθμού των πληρούντων τα κριτήρια επιλογής υποψηφίων που θα κληθούν να συμμετάσχουν. Στόχος του είναι να μειωθεί ο διοικητικός φόρτος που απορρέει από την απαίτηση προσκόμισης σημαντικού αριθμού πιστοποιητικών ή άλλων εγγράφων που σχετίζονται με τα κριτήρια αποκλεισμού και τα κριτήρια επιλογή» και ότι «Τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίζουν ρυθμίσεις ή να αφήνουν στις αναθέτουσες αρχές και στους αναθέτοντες φορείς την απόφαση σχετικά με το αν θα χρησιμοποιηθεί το ΕΕΕΠ επίσης ως μέρος διαδικασιών προμήθειας που δεν υπόκεινται ή δεν υπόκεινται πλήρως στους λεπτομερείς διαδικαστικούς κανόνες των οδηγιών 2014/24/ΕΕ ή 2014/25/ΕΕ, για παράδειγμα στην περίπτωση προμηθειών που δεν υπερβαίνουν τα σχετικά κατώτατα όρια ή προμηθειών που υπόκεινται στους ειδικούς κανόνες που εφαρμόζονται για τις κοινωνικές και άλλες ειδικές υπηρεσίες...».

Αριθμός απόφασης: 155/2018

19.Επειδή στο άρθρο 79 «Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης» του ν.4412/2016 ορίζεται ότι «1. Κατά την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής ή κατά την υποβολή προσφορών στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων άνω των ορίων, οι αναθέτουσες αρχές δέχονται το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), το οποίο αποτελείται από ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986 (Α΄75), ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις των άρθρων 73 και 74 για τις οποίες οι οικονομικοί φορείς αποκλείονται ή μπορούν να αποκλεισθούν,
- β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με τα άρθρα 75, 76 και 77
- γ) κατά περίπτωση, τηρεί τους αντικειμενικούς κανόνες και κριτήρια που έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με το άρθρο 84.

Όταν ο οικονομικός φορέας στηρίζεται στις ικανότητες άλλων φορέων, σύμφωνα με το άρθρο 78, το ΕΕΕΣ περιέχει επίσης τις ως άνω πληροφορίες όσον αφορά τους φορείς αυτούς. Το ΕΕΕΣ αποτελείται από επίσημη δήλωση του οικονομικού φορέα ότι ο σχετικός λόγος αποκλεισμού δεν ισχύει και/ή ότι πληρούται το σχετικό κριτήριο επιλογής και παρέχει τις κατάλληλες πληροφορίες, όπως απαιτείται από την αναθέτουσα αρχή. Το ΕΕΕΣ προσδιορίζει τη δημόσια αρχή ή το τρίτο μέρος που είναι υπεύθυνο για την έκδοση των σχετικών δικαιολογητικών και περιλαμβάνει επίσημη δήλωση ότι ο οικονομικός φορέας θα είναι σε θέση, εφόσον του ζητηθεί και χωρίς καθυστέρηση, να προσκομίσει τα εν λόγω δικαιολογητικά.[...]

2. Κατά την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής ή κατά την υποβολή προσφορών στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων κάτω των ορίων πλην της απευθείας ανάθεσης των άρθρων 118 και 328, οι αναθέτουσες αρχές δέχονται ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986 (Α΄75), ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

Αριθμός απόφασης: 155/2018

α) δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις των άρθρων 73 και 74 για τις οποίες οι οικονομικοί φορείς αποκλείονται ή μπορούν να αποκλεισθούν,

β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με τα άρθρα 75, 76 και 77,

γ) κατά περίπτωση, τηρεί τους αντικειμενικούς κανόνες και κριτήρια που έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με το άρθρο 84 και

δ) εφόσον η εκτιμώμενη αξία της υπό ανάθεσης σύμβασης υπερβαίνει το ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ εκτός ΦΠΑ, ότι δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 3310/2005 (Α` 30). Τα δεύτερο έως πέμπτο εδάφια της παραγράφου 1 εφαρμόζονται αναλόγως και στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων κάτω των ορίων.

3. Για τις συμβάσεις άνω των ορίων, το ΕΕΕΣ καταρτίζεται βάσει του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/7 της Επιτροπής της 5ης Ιανουαρίου 2016, και παρέχεται αποκλειστικά σε ηλεκτρονική μορφή.

4. Για τις συμβάσεις κάτω των ορίων, η Αρχή, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 53, μπορεί να εκδίδει αντίστοιχο τυποποιημένο έντυπο υπεύθυνης δήλωσης, όπου απαιτείται, κατά τις διατάξεις του παρόντος. Μέχρι την έκδοση του τυποποιημένου εντύπου του προηγούμενου εδαφίου, γίνεται δεκτή υπεύθυνη δήλωση της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 1599/1986.

5. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ζητεί από προσφέροντες και υποψήφιους, σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, να υποβάλλουν όλα ή ορισμένα δικαιολογητικά, όταν αυτό απαιτείται για την ορθή διεξαγωγή της διαδικασίας.

Πριν από την ανάθεση της σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή, εξαιρουμένων των συμβάσεων που βασίζονται σε συμφωνίες-πλαίσιο, όταν οι συμβάσεις αυτές συνάπτονται δυνάμει της παρ. 4 του άρθρου 39 ή της περίπτωσης α' της παρ. 5 του άρθρου 39, απαιτεί από τον προσφέροντα, στον οποίο έχει αποφασίσει να αναθέσει τη σύμβαση να υποβάλει ενημερωμένα τα σχετικά δικαιολογητικά, σύμφωνα με τα άρθρα 79, και κατά περίπτωση το άρθρο 80. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλέσει τους οικονομικούς φορείς να συμπληρώσουν ή να διευκρινίσουν τα πιστοποιητικά που έχουν παραληφθεί, σύμφωνα με τα άρθρα 80 και 82.[...]

Αριθμός απόφασης: 155/2018

20. Επειδή, στις παρ. 1 και 2 του άρθρου 91 «Λόγοι απόρριψης προσφορών» του ν. 4412/2016 ορίζεται «1. Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά:

α) Η οποία αποκλίνει από τα άρθρα 92 έως 100, και 102 έως 104 ή υποβλήθηκε κατά παράβαση των απαράβατων όρων περί σύνταξης και υποβολής της προσφοράς, όπως οι όροι αυτοί ορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης.

β) Η οποία περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση ή, εφόσον επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση, δεν έχουν αποκατασταθεί κατά την αποσαφήνιση και τη συμπλήρωση της, σύμφωνα με το άρθρο 102».

21.Επειδή στο άρθρο 93 «Περιεχόμενο φακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» του ν. 4412/2016 ορίζεται «Ο ξεχωριστός σφραγισμένος φάκελος, με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» περιέχει:

α) στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης άνω των ορίων, το ΕΕΕΣ του άρθρου 79 και την εγγύηση συμμετοχής, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 72 και

β) στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης κάτω των ορίων:

αα) υπεύθυνη δήλωση κατά τα προβλεπόμενα στην παρ. 2 του άρθρου 79,

ββ) εγγύηση συμμετοχής, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 72»[..].

22. Επειδή στο άρθρο 102 «Συμπλήρωση - αποσαφήνιση πληροφοριών και δικαιολογητικών» (άρθρο 56 παρ. 3 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ), του ν.4412/2016 ορίζεται ότι «1. Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλεί εγγράφως τους προσφέροντες ή τους υποψηφίους να διευκρινίζουν ή να συμπληρώνουν τα έγγραφα ή δικαιολογητικά που έχουν υποβάλει, μέσα σε εύλογη προθεσμία, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από επτά (7) ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτούς της σχετικής πρόσκλησης. Οποιαδήποτε διευκρίνιση ή συμπλήρωση που υποβάλλεται από τους προσφέροντες ή υποψηφίους, χωρίς να έχει ζητηθεί από την αναθέτουσα αρχή, δεν λαμβάνεται υπόψη.

2. Η πιο πάνω διευκρίνιση ή η συμπλήρωση αφορά μόνο τις ασάφειες, επουσιώδεις πλημμέλειες ή πρόδηλα τυπικά σφάλματα που επιδέχονται

διόρθωση ή συμπλήρωση, ιδίως δε παράλειψη μονογραφών, διακεκομμένη αρίθμηση, ελαττώματα συσκευασίας και σήμανσης του φακέλου και των υποφακέλων των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, λεκτικές και φραστικές αποκλίσεις των εγγράφων της προσφοράς από την ορολογία των εγγράφων της σύμβασης, που δεν επιφέρουν έννομες συνέπειες ως προς το περιεχόμενό τους, ελλείψεις ως προς τα νομιμοποιητικά στοιχεία, πλημμελής σήμανση αντιγράφων που εκδίδονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 4250/2014 (Α' 74), μεταφράσεων και λοιπών πιστοποιητικών ή βεβαιώσεων, διαφοροποίηση της δομής των εγγράφων της προσφοράς από τα υποδείγματα, υποχρεωτικά ή μη, που θεσπίζονται με νόμο, κανονιστικές πράξεις ή τα έγγραφα της σύμβασης. Η συμπλήρωση ή η διευκρίνιση, κατά το πρώτο εδάφιο, δεν επιτρέπεται να έχει ως συνέπεια μεταγενέστερη αντικατάσταση ή υποβολή εγγράφων σε συμμόρφωση με τους όρους της διακήρυξης, αλλά μόνο τη διευκρίνιση ή συμπλήρωση, ακόμη και με νέα έγγραφα, εγγράφων ή δικαιολογητικών που έχουν ήδη υποβληθεί.

3. Η διευκρίνιση ή η συμπλήρωση δεν πρέπει να εισάγει διακρίσεις, άνιση μεταχείριση των οικονομικών φορέων ή να έχει ως συνέπεια ευνοϊκή μεταχείριση συγκεκριμένου οικονομικού φορέα στη διαδικασία ανάθεσης της δημόσιας σύμβασης. [...].

23.Επειδή στο άρθρο 103 «Πρόσκληση για υποβολή δικαιολογητικών» του ν. 4412/2016 ορίζεται «Πέραν των οριζόμενων στις παραγράφους 3 και 4 του άρθρου 79 και στο άρθρο 93, ισχύουν και τα ακόλουθα:

1. Μετά την αξιολόγηση των προσφορών, η αναθέτουσα αρχή ειδοποιεί εγγράφως τον προσφέροντα, στον οποίο πρόκειται να γίνει η κατακύρωση («προσωρινό ανάδοχο»), να υποβάλει εντός προθεσμίας, που καθορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης και δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δέκα (10) ούτε μεγαλύτερη των είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής έγγραφης ειδοποίησης σε αυτόν, τα πρωτότυπα ή αντίγραφα που εκδίδονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 4250/2014 (Α' 74) όλων των δικαιολογητικών του άρθρου 80, όπως καθορίζονται ειδικότερα στα έγγραφα της σύμβασης, ως αποδεικτικά στοιχεία για τη μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού των άρθρων 73 και 74, καθώς και για την πλήρωση των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής των άρθρων 75, 76 και 77. Τα δικαιολογητικά

Αριθμός απόφασης: 155/2018

υποβάλλονται στην αναθέτουσα αρχή σε σφραγισμένο φάκελο, ο οποίος παραδίδεται στο αρμόδιο όργανο αξιολόγησης.

2. Αν δεν προσκομισθούν τα παραπάνω δικαιολογητικά ή υπάρχουν ελλείψεις σε αυτά που υποβλήθηκαν, παρέχεται προθεσμία στον προσωρινό ανάδοχο να τα προσκομίσει ή να τα συμπληρώσει εντός πέντε (5) ημερών από την κοινοποίηση σχετικής έγγραφης ειδοποίησης σε αυτόν. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να παρατείνει την ως άνω προθεσμία, εφόσον αιτιολογείται αυτό επαρκώς και κατ' ανώτατο όριο για δεκαπέντε (15) επιπλέον ημέρες.

3. Αν, κατά τον έλεγχο των παραπάνω δικαιολογητικών διαπιστωθεί ότι τα στοιχεία που δηλώθηκαν, σύμφωνα με το άρθρο 79 είναι ψευδή ή ανακριβή, ο προσωρινός ανάδοχος κηρύσσεται έκπτωτος και, με την επιφύλαξη του άρθρου 104, καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγύηση συμμετοχής του, που είχε προσκομισθεί, σύμφωνα με το άρθρο 72, εφόσον είχε προσκομισθεί και η κατακύρωση γίνεται στον προσφέροντα που υπέβαλε την αμέσως επόμενη πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει των ειδικότερων κριτηρίων ανάθεσης όπως είχαν οριστεί στα έγγραφα της σύμβασης, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η προσφορά του προσφέροντος που απορρίφθηκε. Αν κανένας από τους προσφέροντες δεν υπέβαλε αληθή ή ακριβή δήλωση η διαδικασία ανάθεσης ματαιώνεται».[..].

24.Επειδή με την με αριθ. απόφ. 158/2016 (B 3698) του Προέδρου της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων εγκρίθηκε το «Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης» (ΤΕΥΔ) του άρθρου 79 παρ. 4 του Ν. 4412/2016 (Α' 147), για διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης της οποίας η συνολική προϋπολογισθείσα αξία είναι κατώτερη από τα όρια των περιπτώσεων (α), (β) και (γ) του άρθρου 5 και των περιπτ. (α) και (β) του άρθρου 235 του Ν. 4412/2016.

25.Επειδή σύμφωνα με τους όρους της οικείας διακήρυξης ορίζεται ότι «2.4.3 Περιεχόμενα Φακέλου Δικαιολογητικά Συμμετοχής-Τεχνική Προσφορά»
2.4.3.1 Τα στοιχεία και δικαιολογητικά για την συμμετοχή των προσφερόντων στη διαγωνιστική διαδικασία περιλαμβάνουν: α) το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (Ε.Ε.Ε.Σ.), όπως προβλέπεται στην παρ. 1 και 3 του άρθρου 79 του ν. 4412/2016 και β) την εγγύηση συμμετοχής, όπως

Αριθμός απόφασης: 155/2018

προβλέπεται στο άρθρο 72 του Ν.4412/2016 και τα άρθρα 2.1.5 και 2.2.2 αντίστοιχα της παρούσας διακήρυξης.

Οι προσφέροντες συμπληρώνουν το σχετικό πρότυπο ΕΕΕΣ το οποίο έχει αναρτηθεί, σε μορφή αρχείων τύπου XML και PDF, στη διαδικτυακή πύλη www.promitheus.gov.gr του ΕΣΗΔΗΣ και αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της διακήρυξης.

Το εν λόγω πρότυπο υποβάλλεται στο ΕΣΗΔΗΣ. [..].Περαιτέρω, 2.4.6 Λόγοι απόρριψης προσφορών Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά:

α) η οποία δεν υποβάλλεται εμπρόθεσμα, με τον τρόπο και με το περιεχόμενο που ορίζεται πιο πάνω και συγκεκριμένα στις παραγράφους 2.4.1 (Γενικοί όροι υποβολής προσφορών), 2.4.2. (Χρόνος και τρόπος υποβολής προσφορών), 2.4.3. (Περιεχόμενο φακέλων δικαιολογητικών συμμετοχής, τεχνικής προσφοράς), 2.4.4. (Περιεχόμενο φακέλου οικονομικής προσφοράς, τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών) , 2.4.5. (Χρόνος ισχύος προσφορών), 3.1. (Αποσφράγιση και αξιολόγηση προσφορών), 3.2 (Πρόσκληση υποβολής δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου) της παρούσας,

β) η οποία περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση ή εφόσον επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση, δεν έχουν αποκατασταθεί κατά την αποσαφήνιση και την συμπλήρωση τους σύμφωνα με την παρ. 3.1.1. της διακήρυξης».[..],

3.2 Πρόσκληση υποβολής δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου- Δικαιολογητικά προσωρινού αναδόχου

Μετά την αξιολόγηση των προσφορών, η αναθέτουσα αρχή αποστέλλει σχετική ηλεκτρονική πρόσκληση μέσω του συστήματος στον προσφέροντα στον οποίο πρόκειται να γίνει η κατακύρωση («προσωρινό ανάδοχο»), και τον καλεί να υποβάλει εντός προθεσμίας, δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής ειδοποίησης σε αυτόν, τα πρωτότυπα ή αντίγραφα που εκδίδονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 4250/2014 όλων των δικαιολογητικών που περιγράφονται στην παράγραφο 2.2.9.2. της παρούσας διακήρυξης, ως αποδεικτικά στοιχεία για της μη συνδρομής των

Αριθμός απόφασης: 155/2018

λόγων αποκλεισμού παραγράφου 2.2.3, καθώς και για την πλήρωση των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής των παραγράφων 2.2.4 - 2.2.8 αυτής. [...]Ο προσωρινός ανάδοχος κηρύσσεται έκπτωτος, καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγύηση συμμετοχής του και η κατακύρωση γίνεται στον προσφέροντα που υπέβαλε την αμέσως επόμενη πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, τηρουμένης της ανωτέρω διαδικασίας, εάν:

i) κατά τον έλεγχο των παραπάνω δικαιολογητικών διαπιστωθεί ότι τα στοιχεία που δηλωθήκαν με το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης είναι ψευδή ή ανακριβή, ή [...]

26. Επειδή, κατά τα παγίως γεινόμενα δεκτά από τη νομολογία, η Διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί κανονιστική πράξη, η οποία διέπει το διαγωνισμό και δεσμεύει τόσο την αναθέτουσα αρχή, η οποία διενεργεί αυτόν (ΕΣ Πράξεις VI Τμήματος 78/2007,19/2005,31/2003), όσο και τους διαγωνιζόμενους. Η δε παράβαση των διατάξεων (όρων) αυτής, οδηγεί σε ακυρότητα των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού και των κατακυρωτικών αυτού πράξεων (ΟΛΣΤΕ 2137/1993). Κατά συνέπεια, τυχόν παράβαση ουσιώδους όρου της διακήρυξης, είτε κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού, είτε κατά τη συνομολόγηση της σύμβασης, καθιστά μη νόμιμη τη σχετική διαδικασία (ΕΣ Πράξη VI Τμήματος 78/2007). Εξάλλου, σε περίπτωση που η ίδια η διακήρυξη χρησιμοποιεί όρους, όπως «*με ποινή αποκλεισμού...*», «*με ποινή απαραδέκτου οι συμμετέχοντες πρέπει...*» ή άλλους παρόμοιους, είναι προφανές ότι οι όροι αυτοί θεωρούνται ουσιώδεις και συνεπώς οποιαδήποτε απόκλιση της προσφοράς από αυτούς οδηγεί σε απόρριψη της (βλ. Γνμδ ΝΣΚ 70/2002).

27. Επειδή η αρχή της τυπικότητας διέπει την διαδικασία της αναθέσεως δημοσίων συμβάσεων (βλ. ΣτΕ 2889/2011, 4343/2005 κ.ά. βλ. και Ε.Α. 228/2013, 111/2006, 597/2007 κ. ά.) και δεν επιτρέπει να τεθούν εκποδών διατάξεις της διακηρύξεως, οι οποίες θεσπίζουν υποχρέωση υποβολής με την προσφορά ορισμένων στοιχείων επί ποινή αποκλεισμού από τον διαγωνισμό.

28. Επειδή οι όροι που τίθενται επί ποινή αποκλεισμού από τη διακήρυξη, αποτελούν δέσμια αρμοδιότητα της Επιτροπής Διαγωνισμού να

Αριθμός απόφασης: 155/2018

αποκλείσει την παρουσιάζουσα έλλειψη/απόκλιση προσφορά (ΣΤΕ 743/2000).

29. Επειδή η αρχή της ίσης μεταχείρισης προϋποθέτει ότι όλοι οι όροι και τρόποι διεξαγωγής της διαδικασίας αναθέσεως πρέπει να διατυπώνονται με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία στην προκήρυξη του διαγωνισμού ή στη συγγραφή υποχρεώσεων, κατά τρόπον ώστε, αφενός να παρέχεται σε όλους τους ευλόγως ενημερωμένους και κανονικά επιμελείς υποψηφίους η δυνατότητα να κατανοούν το ακριβές περιεχόμενό τους και να τους ερμηνεύουν με τον ίδιο τρόπο και, αφετέρου, να καθίσταται δυνατός ο εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής αποτελεσματικός και επί ίσοις όροις έλεγχος του αν οι προσφορές των υποψηφίων ανταποκρίνονται στα κριτήρια που διέπουν την εν λόγω σύμβαση (βλ., μεταξύ άλλων, για την αρχή της ίσης μεταχείρισης των οικονομικών φορέων στο πλαίσιο ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων τις αποφάσεις: της 29ης Απριλίου 2004, Επιτροπή κατά CAS *Succhi di Frutta*, C-496/99 P, EU:C:2004:236, σκέψη 110, και της 12ης Μαρτίου 2015, *eVigilo*, C-538/13, EU:C:2015:166, σκέψη 33, της 22ας Ιουνίου 1993, Επιτροπή κατά Δανίας, C-243/89, EU:C:1993:257, σκέψη 33, της 25ης Απριλίου 1996, Επιτροπή κατά Βελγίου, C-87/94, EU:C:1996:161, σκέψη 51, της 18ης Οκτωβρίου 2001, *SIAC Construction*, C-19/00, EU:C:2001:553, σκέψη 33, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, *Μηχανική*, C-213/07, EU:C:2008:731, σκέψη 45, της 24ης Μαΐου 2016, *MT Højgaard και Züblin*, C-396/14, EU:C:2016:347, σκέψη 37, της 25ης Απριλίου 1996, Επιτροπή κατά Βελγίου, C-87/94, EU:C:1996:161, σκέψη 54, της 12ης Δεκεμβρίου 2002, *Universale-Bau*, C-470/99, EU:C:2002:746, σκέψη 93, της 12ης Μαρτίου 2015, *eVigilo*, C-538/13, EU:C:2015:166, σκέψη 33, της 29ης Μαρτίου 2012, *SAG ELV Slovensko κ.λπ.*, C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 36, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, *Manova*, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 31).

30. Επειδή, μια προσφορά δεν δύναται να τροποποιηθεί μετά την κατάθεσή της, είτε κατόπιν πρωτοβουλίας της αναθέτουσας αρχής είτε του προσφέροντος (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2012, *SAG ELV Slovensko κ.λπ.*, C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 36, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, *Manova*, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 31), ή να αντικατασταθεί με νέα (βλ. αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2012, *SAG ELV*

Αριθμός απόφασης: 155/2018

Slovensko κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 40, της 10ης Οκτωβρίου 2013, *Manova*, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 36) οπότε οιαδήποτε ερώτηση προς διευκρίνιση μπορεί μόνο να έχει ως αποτέλεσμα την άρση ασάφειας και όχι την τροποποίηση της εν θέματι προσφοράς και την υποβολή μη υποβληθέντος δικαιολογητικού (βλ. σχετικές αποφάσεις της 11ης Μαΐου 2017, *Archus and Gama*, C-131/2016, της 29ης Μαρτίου 2012, *SAG ELV Slovensko* κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 40, της 10ης Οκτωβρίου 2013, *Manova*, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 36).

31. Επειδή στις προπαρατεθείσες, στη σκέψη 25 της παρούσας, διατάξεις της διακήρυξης, αναφέρεται ρητώς (άρθρο 2.4.3) η υποχρέωση υποβολής του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Εντύπου Σύμβασης (ΕΕΕΣ) η οποία μάλιστα έχει θεσπιστεί επί ποινή αποκλεισμού της προσφοράς (άρθρο 2.4.6), όπως βασίμως αναφέρει η αναθέτουσα αρχή τόσο στην επίμαχη απόφαση όσο και στις απόψεις της. Εξάλλου, το υποβληθέν από τον προσφεύγοντα «Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης» υποβάλλεται μόνο σε διαδικασίες σύναψης συμβάσεων των οποίων η προϋπολογισθείσα αξία είναι κάτω των ορίων του άρθρου 5 του ν.4412/2016, όπως εκάστοτε ισχύει, ενώ εφόσον η προϋπολογισθείσα αξία της σύμβασης υπερβαίνει τα εν λόγω όρια, όπως εν προκειμένω που ανέρχεται σε 275.600 ευρώ άνευ ΦΠΑ και εμπίπτει στο Βιβλίο Ι του ν.4412/2016, έπρεπε να υποβληθεί επί ποινή αποκλεισμού το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης. Ενόψει αυτού και της αρχής της τυπικότητας, η οποία διέπει τη διενέργεια των διαδικασιών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, ο προβαλλόμενος με την προσφυγή λόγος, ότι δηλαδή η υποβολή του εντύπου ΤΕΥΔ αντί για το έντυπο ΕΕΕΣ καλύπτει τις απαιτήσεις της διακήρυξης και ότι μη νόμιμα απορρίφθηκε η προσφορά του προσφεύγοντος, απορρίπτεται ως αβάσιμος (ΔΕφ Χανίων 35/2017, σκ. 9).

32.Επειδή, περαιτέρω, έστω και αν κατά περιεχόμενο τα δύο αυτά έγγραφα δεν διαφέρουν ουσιωδώς μεταξύ τους από άποψη περιεχομένου, δεν θα ήταν δυνατόν να καταστεί αποδεκτή η προσφορά του προσφεύγοντος (ΔΕφ Χανίων 34/2017, σκ. 8), σύμφωνα με τα αναφερόμενα στις σκ. 26-28 και 31 της παρούσας. Επισημαίνεται δε, ότι παρότι ο έλληνας νομοθέτης είχε την ευχέρεια, η οποία του παρέχεται από

Αριθμός απόφασης: 155/2018

τον Εκτελεστικό Κανονισμό 2016/7 σχετικά με την καθιέρωση του ΕΕΕΣ, να επιλέξει την εφαρμογή του ΕΕΕΣ και σε διαδικασίες κάτω των ορίων, αντ' αυτού επέλεξε να υιοθετήσει, στη βάση της εξουσιοδοτικής διάταξης της παρ. 4 του άρθρου 79 του ν. 4412/2016, την καθιέρωση του ΤΕΥΔ για τις εν λόγω διαδικασίες. Όσον δε αφορά στον ισχυρισμό του προσφεύγοντος ότι στον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/7 δεν προβλέπεται ούτε «Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ)» ούτε «Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (Τ.Ε.Υ.Δ)» αλλά προβλέπεται μόνο «Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Προμήθειας (ΕΕΕΠ)», αναφέρουμε αφενός ότι το ΕΕΕΠ μετονομάσθηκε σε ΕΕΕΣ κατόπιν αποστολής αρμοδίως για λογαριασμό της Ελληνικής Δημοκρατίας, σχετικού Διορθωτικού Εγγράφου επί της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ (ΕΕ L 135 της 24.5.2016, σ. 120 έως 204), αφετέρου ότι ο Κανονισμός ευλόγως δεν περιλαμβάνει το ΤΕΥΔ το οποίο κατά τα ανωτέρω εκτεθέντα αφορά σε διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων κάτω των ορίων και αποτελεί επιλογή του εθνικού νομοθέτη.

33. Επειδή, σύμφωνα με τα αναγραφόμενα στη σκέψη 30 της παρούσας, μια προσφορά δεν δύναται να τροποποιηθεί μετά την κατάθεσή της, είτε κατόπιν πρωτοβουλίας της αναθέτουσας αρχής είτε του προσφέροντος, οπότε οιαδήποτε ερώτηση προς διευκρίνιση στη βάση του άρθρου 102 του ν. 4412/2016 δεν μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την υποβολή μη υποβληθέντος δικαιολογητικού, όπως εν προκειμένω. Επομένως, η αναθέτουσα αρχή, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στη σκέψη 28, είχε δέσμια αρμοδιότητα να προβεί στην απόρριψη της προσφοράς του προσφεύγοντος όπως και ορθώς έπραξε.

34. Επειδή, περαιτέρω, σύμφωνα με τα αναλυτικώς εκτεθέντα στη σκέψη 9 της παρούσας, προσφεύγων που αποκλείστηκε νομίμως από την οικεία διαγωνιστική διαδικασία, καθίσταται ως προς αυτήν τρίτος και στερείται εννόμου συμφέροντος προς αμφισβήτηση της νομιμότητας της αποδοχής της προσφοράς έτερου συμμετέχοντος. Εν προκειμένω, δεν συντρέχει περίπτωση παράβασης της αρχής του ίσου μέτρου κρίσης καθόσον οι επικαλούμενες από τον προσφεύγοντα πλημμέλειες της προσφοράς του έτερου συμμετέχοντος διαφοροποιούνται πλήρως από το λόγο απόρριψης της δικής της προσφοράς,

Αριθμός απόφασης: 155/2018

ώστε να δικαιολογεί έννομο συμφέρον για να αμφισβητήσει νομίμως την αποδοχή του (Ε.Α. επί Α.Μ. ΣτΕ 74/2010, 2444/2009, 311/2009, 246/2009).

35. Επειδή γίνεται δεκτή εν όλω η εισήγηση.

36. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή πρέπει να απορριφθεί.

37. Επειδή, ύστερα από την προηγούμενη σκέψη, πρέπει να καταπέσει το παράβολο που κατέθεσε ο προσφεύγων (άρθρα 363 παρ.5 του ν.4412/2016 και 5 του π.δ/τος 39/2017).

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την Προδικαστική Προσφυγή.

Ορίζει την κατάπτωση του παραβόλου.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 8 Μαρτίου 2018 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη και εκδόθηκε στις 12 Μαρτίου 2018.

Η Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Ειρήνη Ε. Αποκάρδου

Βασιλική Μπάκου